HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מלתא אגב אורחיה קמ"ל. דלא תנא את הנאה שבכנעניים לפי שאסור להסכיר שם גוי על כנעני כדרך יהודה דכתיב (דברים ז) לא תחנם לא תתן להם חן: **והא קתני.** גבי אונס ומפתה: **את הקטנה שבישראל ואת הגדולה שבכהונה.** אלמא בתרתי אומי קא מיירי: **בעובד כוכבים לא משכחת.** דאמרינן (קדושין דף יח:) עובד כוכבים יורש אביו דבר תורה מ"מ יח) לא היה להם אחוזה בארץ ודין זה לא שייך כי אם בא"י דמלוה היא התלויה בארץ ועובד כוכבים אין לו נחלה בארץ: **בעובד כוכבים לא משכחת.** משום דלאו בני אחוזה נינהו ואע"ג דאמרינן (קדושין דף יח:) עובד כוכבים יורש אביו דבר תורה מ"מ יח) לא היה להם אחוזה בארץ ודין זה לא שייך כי אם בא"י דמלוה היא התלויה בארץ ועובד כוכבים אין לו נחלה בארץ: **מתני' אחד המקדיש.** שדה בחולת המחוז אמר רב יהודה אמר רב אאסור לאדם שיאמר כמה נאה בנעני זה ולא יתן לו חן: **דלאו בני אחוזה נינהו** בדעובד כוכבים לא קני (גופא) [שדה] בדעובד כוכבים לא יורש אביו: **מתני' בחולת המחוז** היינו שדה שסמוכה למחוז העיר שדורכין אותה בני אדם ועוד כיון שסמוכה לעיר ועומדת בקמתה הראין אותה בני אדם ונותנין בה עין רעה ואינה עושה פירות כ"כ: **פרדיסות סבסטי.** שבאותו מקום שהן מעולות הרבה כשהוא פודה נותן בין בזו ובין בזו נ' שקל: **גמ' מקדיש בעין יפה מקדיש.** והקדיש [את] האילנות לדמיהן [לבד וחזור ופודה קרקע כו']: **פרדיסות** משמע דאית בה אילנות וקתני נותן [בבית] זרע חומר שעורים נ' שקל כסף אלמא אינו צריך לפדות את האילנות בפני עצמן: [**ראויה לפרדיסות קאמינא.** ולא דאית בית אילנות: ת"ל] **שדה מכל מקום.** כלומר שיפדה את השדה ואין צריך לפדות את האילנות: [**הכא נמי פודה וחוזר ופודה.** כלומר שלאחר שפדה השדה פודה את האילנות]: **ממטע עשרה לבית סאה.** כלומר שישנן נטועין [בשורה] בתוך בית סאה **הרי זה הקדיש את הקרקע** אגב האילנות אע"ג שלא הזכיר את הקרקע דבטילה היא (אגב) [לגבי] האילנות [**ואת האילנות שביניהם** אילנות קטנים שעלו בין אותן אילנות]. **פחות מכאן או יתר על כאן** שנטועין אותן ר' אילנות בפחות מבית סאה או מפוזרין ביותר מבית סאה דבטלו מתורת אילנות: **או שהקדישן בזה אחר זה.** לאילנות הרי זה לא הקדיש את הקרקע אלא א"כ הקדיש בפירוש את הקרקע **ובשהוא פודן וכו'.** וקא פריך מרישא דבריתא: **ר' שמעון אומר לא הקדיש [אלא את החרוב] כו'** דדבר חשוב הן דקא יניקי משדה הקדש. אבל לא שאר האילנות דמקדיש בעין רעה מקדיש: **הקדיש את האילנות ואח"כ הקדיש את הקרקע.** אע"פ שנטעו עשרה בבית סאה ובזה אחר זה הקדישן שדה ואת האילנות **בשהוא פודה כו'** בשויוהן [**חוזר כו'**: נייזל] **בתר פדיון.** הואיל ובשעת פדיון ישנה לקרקע מקודשת עם האילנות ונפרקו אגב ארעייהו: **מנין ללוקח שדה מאביו** והקדישה. ובשעת הקדש היתה שדה מקנה: **ואח"כ מת אביו.** והיה ראוי לירש אותה שדה אם לא קנאה: **מנין שתהא לפניו.** עכשיו בשעת פדיון: **כשדה אחוזה.** ויפדה בית זרע חומר שעורים בני' שקל כסף: **ת"ל ואם את שדה מקנתו** וגו' אלמא אזיל רבי שמעון בתר פדיון אע"ג דלא הויא שדה אחוזה בשעה שהקדישה אלא בשעת פדיון אזלינן בתר השתא: **ומת אביו ואחר כך הקדישה.** דבין בשעת הקדש ובין בשעת פדיון הוי שדה אחוזה:

מתני' אחד המקדיש. שדה בחולת המחוז אמר רב יהודה אמר רב אאסור לאדם שיאמר כמה נאה בנעני זה ולא יתן לו חן: **דלאו בני אחוזה נינהו** בדעובד כוכבים לא קני (גופא) [שדה] בדעובד כוכבים לא יורש אביו: **מתני' בחולת המחוז** היינו שדה שסמוכה למחוז העיר שדורכין אותה בני אדם ועוד כיון שסמוכה לעיר ועומדת בקמתה הראין אותה בני אדם ונותנין בה עין רעה ואינה עושה פירות כ"כ: **פרדיסות סבסטי.** שבאותו מקום שהן מעולות הרבה כשהוא פודה נותן בין בזו ובין בזו נ' שקל: **גמ' מקדיש בעין יפה מקדיש.** והקדיש [את] האילנות לדמיהן [לבד וחזור ופודה קרקע כו']: **פרדיסות** משמע דאית בה אילנות וקתני נותן [בבית] זרע חומר שעורים נ' שקל כסף אלמא אינו צריך לפדות את האילנות בפני עצמן: [**ראויה לפרדיסות קאמינא.** ולא דאית בית אילנות: ת"ל] **שדה מכל מקום.** כלומר שיפדה את השדה ואין צריך לפדות את האילנות: [**הכא נמי פודה וחוזר ופודה.** כלומר שלאחר שפדה השדה פודה את האילנות]: **ממטע עשרה לבית סאה.** כלומר שישנן נטועין [בשורה] בתוך בית סאה **הרי זה הקדיש את הקרקע** אגב האילנות אע"ג שלא הזכיר את הקרקע דבטילה היא (אגב) [לגבי] האילנות [**ואת האילנות שביניהם** אילנות קטנים שעלו בין אותן אילנות]. **פחות מכאן או יתר על כאן** שנטועין אותן ר' אילנות בפחות מבית סאה או מפוזרין ביותר מבית סאה דבטלו מתורת אילנות: **או שהקדישן בזה אחר זה.** לאילנות הרי זה לא הקדיש את הקרקע אלא א"כ הקדיש בפירוש את הקרקע **ובשהוא פודן וכו'.** וקא פריך מרישא דבריתא: **ר' שמעון אומר לא הקדיש [אלא את החרוב] כו'** דדבר חשוב הן דקא יניקי משדה הקדש. אבל לא שאר האילנות דמקדיש בעין רעה מקדיש: **הקדיש את האילנות ואח"כ הקדיש את הקרקע.** אע"פ שנטעו עשרה בבית סאה ובזה אחר זה הקדישן שדה ואת האילנות **בשהוא פודה כו'** בשויוהן [**חוזר כו'**: נייזל] **בתר פדיון.** הואיל ובשעת פדיון ישנה לקרקע מקודשת עם האילנות ונפרקו אגב ארעייהו: **מנין ללוקח שדה מאביו** והקדישה. ובשעת הקדש היתה שדה מקנה: **ואח"כ מת אביו.** והיה ראוי לירש אותה שדה אם לא קנאה: **מנין שתהא לפניו.** עכשיו בשעת פדיון: **כשדה אחוזה.** ויפדה בית זרע חומר שעורים בני' שקל כסף: **ת"ל ואם את שדה מקנתו** וגו' אלמא אזיל רבי שמעון בתר פדיון אע"ג דלא הויא שדה אחוזה בשעה שהקדישה אלא בשעת פדיון אזלינן בתר השתא: **ומת אביו ואחר כך הקדישה.** דבין בשעת הקדש ובין בשעת פדיון הוי שדה אחוזה:

מילתא אגב אורחיה קמ"ל. דלא תנא את הנאה שבכנעניים לפי שאסור להסכיר שם גוי על כנעני כדרך יהודה דכתיב (דברים ז) לא תחנם לא תתן להם חן: **והא קתני.** גבי אונס ומפתה: **את הקטנה שבישראל ואת הגדולה שבכהונה.** אלמא בתרתי אומי קא מיירי: **בעובד כוכבים לא משכחת.** דין שדה אחוזה שיהא פודהו בחמשים שקל כסף אלא בשויו דלאו בני אחוזה בארץ ישראל נינהו: **מתני' אחד המקדיש.** שדה בחולת המחוז שבכיבות עיר שאינה משובה כ"כ מפני מדרס הרגלים. חולת שבכיבות כמו מחול הכרם (כלאים פ"ד מ"ח). יב) (ל"ח) מחוז עיר. ל"א מחוז שם מקום שלא היו שדותיו משובין: **פרדיסות שבסטי.** כרמים של אותו מקום ומעולים הם מאוד: **נותן.** מי שפודה אותם בין בעלים בין אדם אחר בבית זרע חומר שעורים חמשים שקל כסף שם תחלת היובל היה ואם לאו מגרע לפי השנים שעברו שלא ופודין לשנה הבאה הכתיב קרא יג): **אחד שדה אחוזה כו'.** דכולהו מיפרקי בנ' שקלים: **שדה אחוזה.** אם בעלים פודין אותה מוסיפין חומש על החמשים הכתיב (ויקרא כז) ואם גאל יגאל את השדה המקדיש וגו': **ובשדה מקנה אין נותן חומש.** כדמפרש בגמ' יג): **גמ' בעין יפה מקדיש.** אילנות לבד וקרקע לבד ולא שיפדה אילנות אגב קרקע: **פרדיסות.** היינו כרמים נטועים וקתני חמשים שקל אלמא נפדין אילנות אגב קרקע: **ראויה.** ואינה נטועה: **אין לי.** נפדה בנ' שקלים אלא בית זרע שראוי לזריעה: **פודה.** האילנות בשויהן וחוזר ופודה קרקע. ושדה מ"מ דקאמר לא קאי אלא אקרקע: **הקדיש שנשא אילנות.** נטועין ומפוזרין כסדרן ממטע עשרה לבית סאה שאם היו עשרה מפוזרין כדרך אלו היו מחזיקין בית סאה זו היא דין נטיעת אילנות וכל קרקע שביניהם צריך להם לפיכך אם יג) הקדישו ה"ז הקדיש קרקע שביניהם וכל אילנות קטנים שביניהם: **פחות מיכן.** אם נטועין בפחות ממטע עשרה לבית סאה או ביותר מיכן אין זה סדר נטיעת אילנות ולא הקדיש אלא אילנות וכשהוא פודן פודה בשויהן: **זה אחר זה.** לא קנה הקדש קרקע שאין קנין קרקע אלא לג' אילנות כדאמר בבבא בתרא יח): **ולא עוד.** יד) ולא אלו בלבד נפדין בשויהן שאין עמהן הקדש קרקע כלל: **אלא אפי' הקדיש האילנות.** שאין נטועים כסדר: **ואח"כ הקדיש קרקע.** דאיכא למימר ליפרקו אגב ארעייהו אפי' הכי הואיל ולא קדשו יחד פודה אילנות בשויהן והקרקע נפדית בית זרע טו) ר' שקלים (א): תיובתא לרב הונא מרישא דהיכא דהקדישן יחד נפדין אגב קרקע: **הקדיש אם רוצה.** כל אשר בתוכה: **ר' שמעון אומר לא הקדיש.** אילנות שבה: **אלא חרוב המורכב וסדן השקמה.** שהם זקנים וגדולים מאד ויונקים משדה הקדש עופי משאר אילנות והסימפורש בנ"ג טו). סדן [השקמה] דרך שקמין לקון אותם כדי שיגדלו בעובי וקודם שנקנץ קרי ליה בתולת שקמה ולאחר קנילה קרי ליה סדן השקמה הכי תניא בתוס' נדה (דף ח:): **ניזיל בתר פדיון.** טז) והואיל ובשעת פדיון יש קרקע עם האילנות: **ליפרקו אגב ארעייהו.** ואע"ג דבשעת הקדש הקדישן בפני עצמם: **והקדישה ואח"כ מת אביו.** אע"ג דבשעת הקדש הוא שדה מקנה הואיל ולאחר שמת אביו הוי שדה אחוזה: **מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה.** ונפדית בחמשים שקלים ולא בשויה:

תלמוד

בעובד כוכבים לא משכחת. משום דלאו בני אחוזה נינהו ואע"ג דאמרינן (קדושין דף יח:) עובד כוכבים יורש אביו דבר תורה מ"מ יח) לא היה להם אחוזה בארץ ודין זה לא שייך כי אם בא"י דמלוה היא התלויה בארץ ועובד כוכבים אין לו נחלה בארץ:

יח) **הקדיש שלשה אילנות ממטע עשרה לבית סאה.** והנך אילנות בנטיעות איירי דאילו גדולים בשלשה [אילנות] נבית סאה סגי:

פחות מכאן או יתר על כן לא הקדיש את הקרקעות. ממטע עשרה לבית סאה מגיע לכל אילן ואילן ר"ג אמות ותימה דבפרק המוכר [את] הספינה (ב"ב דף פב.) תניא הקונה שלשה אילנות והם יט) מד' אמות על ט"ז קנה תחתיהן ובינייהן ולידיהן כמלא אורה וסלו אלמא לא חשבינן להו כרלופין כשאין בין זה לזה כי אם ח' אמות על ח' אמות בריבוע דהיינו ס"ד אמות לכל אחד ואית ליה קרקע בהכי והכא אמרי' דפחות מר"ג אמות לא הקדיש הקרקע ואור"י דיש חילוק בין מוכר למקדיש יט) במוכר לא בעינן כולי האי מיהו תימה דהכא אמרי' דיתר על כן אין לו קרקע וגבי מוכר אמרי' עד ט"ז אמות על ט"ז אמות דהיינו רג"ו כ) ולא חשבינן להו כמפוזרים יותר מדאי ויש להו קרקע ול"ל דהני ט"ז אמות דגבי מכירה מיירי בעיגולא כא) והריבוע יתר על העיגול רביע נמלא דגבי מכירה לא בעינן כולי האי כמו מקדיש והקשה רבינו שמואל בבבא בתרא מהא דתניא במוספתא דאין חילוק בין מוכר למקדיש לדין זה לקנות קרקע ותירץ דתנאי היא מיהו תימה דר' שמעון אית ליה תחם דמ' אמות בין זה לזה לא חשיב כב) יותר מדאי אף לענין הקדש ובריית דהכא במטע עשרה לבית סאה מוקי לה הכא בשמעון כי' שמעון וי"ל דלא מוקי כי' שמעון כ"א מדין דמקדיש בעין רעה מקדיש אבל מדין שיעור נטיעת האילנות לא הוי כי' שמעון:

מיבעיא

שביניהם כשהוא פודה פודה בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף פחות מיכן או יתר על כן או שהקדישן בזה אחר זה ה"ז לא הקדיש לא את הקרקע ולא את האילנות שביניהם יז) ולא עוד אלא כאפי' הקדיש אילנותיו ואח"כ הקדיש קרקע כשהוא פודה פודה את האילנות בשוויהן וחוזר ופודה קרקע בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף וכי תימא הכא נמי פודה וחוזר ופודה הא מדסיפא פודה וחוזר ופודה מכלל דרישא לא אלא הא מני ר' שמעון היא דאמר מקדיש בעין רעה מקדיש דתניא כא) המקדיש את השדה הקדיש את כולה רש"א לא הקדיש אלא חרוב המורכב וסדן השקמה אי ר' שמעון אימא סיפא ולא עוד אלא אפי' הקדיש אילנותיו ואח"כ הקדיש קרקע כשהוא פודה פודה את האילנות בשוויהן וחוזר ופודה יח) בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף ואי רבי שמעון ליזיל בתר פדיון וליפרקו אגב ארעייהו דהא שמעינן ליה לרבי שמעון דאזיל בתר פדיון דתניא כב) מנין ללוקח שדה מאביו והקדישה ואח"כ מת אביו מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה ת"ל 1 אם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה דברי רבי יהודה ור"ש ר' מאיר אומר מנין ללוקח שדה מאביו ומת אביו ואחר כך הקדישה מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה

תלמוד

בעובד כוכבים לא משכחת. משום דלאו בני אחוזה נינהו ואע"ג דאמרינן (קדושין דף יח:) עובד כוכבים יורש אביו דבר תורה מ"מ יח) לא היה להם אחוזה בארץ ודין זה לא שייך כי אם בא"י דמלוה היא התלויה בארץ ועובד כוכבים אין לו נחלה בארץ:

יח) **הקדיש שלשה אילנות ממטע עשרה לבית סאה.** והנך אילנות בנטיעות איירי דאילו גדולים בשלשה [אילנות] נבית סאה סגי:

פחות מכאן או יתר על כן לא הקדיש את הקרקעות. ממטע עשרה לבית סאה מגיע לכל אילן ואילן ר"ג אמות ותימה דבפרק המוכר [את] הספינה (ב"ב דף פב.) תניא הקונה שלשה אילנות והם יט) מד' אמות על ט"ז קנה תחתיהן ובינייהן ולידיהן כמלא אורה וסלו אלמא לא חשבינן להו כרלופין כשאין בין זה לזה כי אם ח' אמות על ח' אמות בריבוע דהיינו ס"ד אמות לכל אחד ואית ליה קרקע בהכי והכא אמרי' דפחות מר"ג אמות לא הקדיש הקרקע ואור"י דיש חילוק בין מוכר למקדיש יט) במוכר לא בעינן כולי האי מיהו תימה דהכא אמרי' דיתר על כן אין לו קרקע וגבי מוכר אמרי' עד ט"ז אמות על ט"ז אמות דהיינו רג"ו כ) ולא חשבינן להו כמפוזרים יותר מדאי ויש להו קרקע ול"ל דהני ט"ז אמות דגבי מכירה מיירי בעיגולא כא) והריבוע יתר על העיגול רביע נמלא דגבי מכירה לא בעינן כולי האי כמו מקדיש והקשה רבינו שמואל בבבא בתרא מהא דתניא במוספתא דאין חילוק בין מוכר למקדיש לדין זה לקנות קרקע ותירץ דתנאי היא מיהו תימה דר' שמעון אית ליה תחם דמ' אמות בין זה לזה לא חשיב כב) יותר מדאי אף לענין הקדש ובריית דהכא במטע עשרה לבית סאה מוקי לה הכא בשמעון כי' שמעון וי"ל דלא מוקי כי' שמעון כ"א מדין דמקדיש בעין רעה מקדיש אבל מדין שיעור נטיעת האילנות לא הוי כי' שמעון:

מיבעיא

שביניהם כשהוא פודה פודה בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף פחות מיכן או יתר על כן או שהקדישן בזה אחר זה ה"ז לא הקדיש לא את הקרקע ולא את האילנות שביניהם יז) ולא עוד אלא כאפי' הקדיש אילנותיו ואח"כ הקדיש קרקע כשהוא פודה פודה את האילנות בשוויהן וחוזר ופודה קרקע בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף וכי תימא הכא נמי פודה וחוזר ופודה הא מדסיפא פודה וחוזר ופודה מכלל דרישא לא אלא הא מני ר' שמעון היא דאמר מקדיש בעין רעה מקדיש דתניא כא) המקדיש את השדה הקדיש את כולה רש"א לא הקדיש אלא חרוב המורכב וסדן השקמה אי ר' שמעון אימא סיפא ולא עוד אלא אפי' הקדיש אילנותיו ואח"כ הקדיש קרקע כשהוא פודה פודה את האילנות בשוויהן וחוזר ופודה יח) בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף ואי רבי שמעון ליזיל בתר פדיון וליפרקו אגב ארעייהו דהא שמעינן ליה לרבי שמעון דאזיל בתר פדיון דתניא כב) מנין ללוקח שדה מאביו והקדישה ואח"כ מת אביו מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה ת"ל 1 אם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה דברי רבי יהודה ור"ש ר' מאיר אומר מנין ללוקח שדה מאביו ומת אביו ואחר כך הקדישה מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה

תלמוד

מוסף רש"י

קני ליה. הלוקח לקרקע, משיפולא ועד תהומא. שוליו מתרגמינן שיפולוסי, כלומר כל הקרקע משולי האילן לחיינו שפת הקרקע עד תהום של קרקע, שאע"פ שדקל ימיני הוא ומנן דאפילו ג' אין לו קרקע, הני מילי סביבות האילן הוא דאין לו כלום כמו שם לג' ביניהן ומוזה לזן כמלא אורה וסלו, אבל מחמתו דאילן מיהא אית ליה, דהיין דאילן לפירותיו קונה להתקיים מקרקע זו, גם אם שמומו האילן יבש אחר במקומו, ואמטעינן נמי דאין בעל השדה יכול לחפור מתת האילן אפילו למעוט מלקח אמה (רשב"ם ב"ב לז:). **בבא** מחמת טענה. שטוען למוכר בפירוש מכמה לי האילן והקרקע שמתמתי ליעא אחר במקומו ובשבר ומלכלתיה שני חזקה ולא מהכתי בשעורי יותר משלש שנים (שם לח.). **וכל** שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין. מלא כתיב אחד וגגמול טולהו מיניה (קדושין כד.). מהכהל כתיב לאיתן ולא יצאו מתכניה ש"מ דוקא הני קאמר (פסחים מה.). **משלם** במותר נזק שלם. אם חבל אדם בשור אם ותם בחלש ומטו ב"ד חבלה שחבל שור בחלש יותר מחבלה שחבל האדם בשור, משלם בעל השור אותו עדף (ב"ק ה.). **הכל לפי המבייש.** אדם ביעוני המגיע בוטמו קשה מאדם זולל ומאדם חשוב (כתובות מ.) אי: אדם קל שניים בוטמו מרובה (ב"ק פג:). **והמתבייש.** אדם חשוב שמגיע בוטמו מרובה (שם) לפי חשיבותו בוטמו (כתובות מ.). **יאמרו בעל בת מלכים** כו'. ושיכן הוא מילוק שביניהן אלא בוטמו, הלכן יהיו בוטמו (שם). **גבי עבד.** שנגמו שור שנתנה תורה קצבה ל' שקלים (שם). **מעשה מחט.** מייט תופר (שם מ:).

שינויי נוסחאות

א) אלא מקדיש הוא (ש"מ), **ב)** מיכן לה נמקח (ש"מ), **ג)** סָבְסָטוּ עומן בבית זרע (ש"מ), **ד)** חמשים שקל (ש"מ), **ה)** אילנות בשוויהן וחוזר (ש"מ), **ו)** מיכן אדם נמקח (ש"מ), **ז)** נותן בבית זרע חומר שעורים חמשים (ש"מ), **ח)** לפרדיסות סבסטו קאמר (ש"מ), **ט)** אלא. ס"א עשרה וכן גירס' הרגמ"ה (ש"מ), **י)** שביניהם לפיכך בשהוא פודה פודה אילנות בשוויהן ולא עוד אלא שאפילו הקדיש את האילנות ואח"כ הקדיש הקרקע בשהוא פודה (ש"מ), **יא)** ופודה קרקע בית (ש"מ), **יב)** מיכן ל"א נמקח (ש"מ), **יג)** אם הקדישן (ש"מ וכ"ה ברש"ש), **יד)** ולא עוד. כלומר ולא (ש"מ), **טו)** זרע חומר שעורים נ' (ש"מ), **טז)** הואיל ובשעת (ש"מ), **יז)** כדפו"ר: אין לה סי, **יח)** מד' אמות (צ"ק), **יט)** למקדיש דבמוכר (ש"מ), **כ)** כדפו"ר: לא חשבינן, **כא)** בעיגולא והכא בריבוע והריבוע יתר (ש"מ), **כב)** לא חשיב רצופין אף לענין הקדש (ש"מ).

תורה אור השלם

1. וְאִם אֶת שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יִקְדִּישׁ לַיְיָ: ויקרא כז כב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומ"כ וכו' שקלים ותיובתא לרב הונא כל"ל והל"ל:

רבינו גרשום

אסור לאדם לומר כמה נאה עובד כוכבים זה. משום שנאמר לא תחנם לא תתן להם חן]: **דלאו בני אחוזה נינהו** בדעובד כוכבים לא קני (גופא) [שדה] בדעובד כוכבים לא יורש אב ואין בן אביו: **מתני' בחולת המחוז** היינו שדה שסמוכה למחוז העיר שדורכין אותה בני אדם ועוד כיון שסמוכה לעיר ועומדת בקמתה הראין אותה בני אדם ונותנין בה עין רעה ואינה עושה פירות בין בזו ובין בזו נ' שקל: **גמ' מקדיש בעין יפה מקדיש.** והקדיש [את] האילנות לדמיהן [לבד וחזור ופודה קרקע כו']: **פרדיסות** משמע דאית בה אילנות וקתני נותן [בבית] זרע חומר שעורים נ' שקל כסף אלמא אינו צריך לפדות את האילנות בפני עצמן: [**ראויה לפרדיסות קאמינא.** ולא דאית בית אילנות: ת"ל] **שדה מכל מקום.** כלומר שיפדה את השדה ואין צריך לפדות את האילנות: [**הכא נמי פודה וחוזר ופודה.** כלומר שלאחר שפדה השדה פודה את האילנות]: **ממטע עשרה לבית סאה.** כלומר שישנן נטועין [בשורה] בתוך בית סאה **הרי זה הקדיש את הקרקע** אגב האילנות אע"ג שלא הזכיר את הקרקע דבטילה היא (אגב) [לגבי] האילנות [**ואת האילנות שביניהם** אילנות קטנים שעלו בין אותן אילנות]. **פחות מכאן או יתר על כאן** שנטועין אותן ר' אילנות בפחות מבית סאה או מפוזרין ביותר מבית סאה דבטלו מתורת אילנות: **או שהקדישן בזה אחר זה.** לאילנות הרי זה לא הקדיש את הקרקע אלא א"כ הקדיש בפירוש את הקרקע **ובשהוא פודן וכו'.** וקא פריך מרישא דבריתא: **ר' שמעון אומר לא הקדיש [אלא את החרוב] כו'** דדבר חשוב הן דקא יניקי משדה הקדש. אבל לא שאר האילנות דמקדיש בעין רעה מקדיש: **הקדיש את האילנות ואח"כ הקדיש את הקרקע.** אע"פ שנטעו עשרה בבית סאה ובזה אחר זה הקדישן שדה ואת האילנות **בשהוא פודה כו'** בשויהן [**חוזר כו'**: נייזל] **בתר פדיון.** הואיל ובשעת פדיון ישנה לקרקע מקודשת עם האילנות ונפרקו אגב ארעייהו: **מנין ללוקח שדה מאביו** והקדישה. ובשעת הקדש היתה שדה מקנה: **ואח"כ מת אביו.** והיה ראוי לירש אותה שדה אם לא קנאה: **מנין שתהא לפניו.** עכשיו בשעת פדיון: **כשדה אחוזה.** ויפדה בית זרע חומר שעורים בני' שקל כסף: **ת"ל ואם את שדה מקנתו** וגו' אלמא אזיל רבי שמעון בתר פדיון אע"ג דלא הויא שדה אחוזה בשעה שהקדישה אלא בשעת פדיון אזלינן בתר השתא: **ומת אביו ואחר כך הקדישה.** דבין בשעת הקדש ובין בשעת פדיון הוי שדה אחוזה:

ט) מולי ל"ל בא"י דעובד כוכבים וכו'. כ) "שדה" היא נוסף כ"י ירושלים. ועיין בהערות הרי"ד מולן מס' 1. ג) עי' קידושין יח: דעובד כוכבים יורש את אביו ד"מ וכ"ה כאן בתוס' ד"ה בעובד כוכבים וע"ש.

שיטה מקובצת

בחולת המחוז. פי' מדינה שהיא חול ואינה עושה פירות: **הכא נמי פודה וחוזר ופודה.** הכא לא שייך שנויא דלעיל דאויה קאמר דמדקאמר שדה בגפנים ואילנות מנין משמע דשדה אילנות ממש קאמר, ולעיל לא משני כמו הכא דכיון דתני יש בערכין דלהקל ולהחמיר שמע מינה שבא לפרש כל הפדיון שיש לו. תוס' החסרים: